

Celolampová kytarová hlava

Hughes&Kettner TubeMeister18

NA PRVNÍ POHLED NENÁPADNÁ HLAVA
TUBEMEISTER 18 Z DÍLEN NĚMECKÉHO VÝROBCE
HUGHES&KETTNER NASTAVUJE NOVOU LAŤKU
MEZI NÍZKOWATTÁŽNÍMI LAMPOVÝMI ZESILOVAČI.

Víte, co je to německý zvuk? Že ne? Možná to není úplně obvyklé označení, po desítky let mluví kytaristé hlavně o britském nebo americkém zvuku. V posledních letech se ale stále více prosazují němečtí výrobci, které reprezentují hlavně značky Engl a Hughes&Kettner, a ti si už dokázali získat kvalitou svých zesilovačů nemalou popularitu jak na našem kontinentě, tak i za oceánem.

Hughes&Kettner letos učinil první krok do vod lampových kytarových aparátů s nižším výkonem. Takové produkty tu byly vždycky, lampové i tranzistorové, hlavně komba pro cvičení či do zkušebny a podobně. Mnohdy se však jednalo o velký kompromis ve zvuku. To se dnes ale mění. Zájem o nízkowattážní hlavy vzbudil zřejmě Orange s řadou Tiny Terror, která nabízí zvukově plnohodnotné, ale přitom levné celolampové alternativy k velkým hlavám, které nabízejí výkon 15 wattů ve velmi kompaktním provedení a především velmi slušný zvuk. Díky zájmu o ně se postupně přidávali další a další výrobci a dnes tyto drobečky nabízí prakticky každý.

Hughes&Kettner patří takřka již do druhé vlny těch, kteří se chytli už rozjetého trendu. To, že si dal trochu načas, se ale vyplatilo. S řadou TubeMeister nabízí konkrétně

18wattovou hlavu a k ní speciálně navržený box s jedním 12palcovým reproduktorem a kombo o stejném výkonu. Jen na okraj můžeme zmínit, že krátce po vydání tohoto čísla představí na zimním NAMM 2012 také ještě menší, 5wattovou verzi hlavy s boxem osazeným 10palcovým reproduktorem.

My se v tomto testu blíže podíváme na model TubeMeister 18 Head. Hlava nabízí výkon, který „nominálně“ nevypadá jako něco extra, ale ve skutečnosti dokáže rozpoutat velmi slušné peklo ve zkušebně i na klubovém pódiu. V základní výbavě jsou k dispozici dva kanály a tři různé zvuky od krystalicky čistých přes klasický crunch až po plnohodnotný high-gain, které si můžete užívat buďto naplno, nebo díky funkci power soak i při nižších hlasitostech s plně vybuzeným koncovým stupněm. Třešničkou na dortu je vestavěný Red Box, který tohoto výrobce

proslavil coby jeden z nejpovedenějších obvodů určených pro nahrávání přímo do mixu. To vše je vestavěno v německy důkladném, ale velmi kompaktním a praktickém balení.

Nadupaná skříňka

Hlava TubeMeister 18 je osazena dvěma vstupními elektronkami 12AX7 a dvojicí výkonných lamp EL84, které dohromady dávají výkon 18 wattů. Podobně jako u jiných zesilovačů této výkonnostní kategorie tvoří základ černá plechová skříňka, která je ovšem pojata „po kettnerovsku“. Elektronika je vestavěna v pěkném stříbrném plechovém bloku, z něhož vystupují pouze lampy a trafo, která jsou chráněna průhledným plexisklem a design tak připomíná zmenšeninu vlajkové lodi výrobce, zesilovače TriAmp. Po zapnutí se tento dojem ještě umocní, když se modře rozsvítí světlo

kolem ovládacích prvků a s nimi také popisky panelu a logo Hughes & Kettner na plexiskle. Je to určitý designový trademark výrobce a na rozdíl od některých plagiátorů na mě nepůsobí lacině. „Za čelním sklem“ můžete vidět elektronky poctivě uchycené dráťnými a pružinkovými úchytkami pro jejich zabezpečení proti vibracím nebo nešetrnému přenášení. Samotná trafo vypadají na uváděný výkon velmi dobře dimenzovaná nebo i trochu předdimenzovaná, což by mělo zaručit vysokou spolehlivost a životnost i při trvalém hraní na plný výkon. Boky tvoří plastové odlitky, které jsou vyboulené dovnitř a přes ně jsou namontovány chromované kovové držáky, takže zesilovač můžete pohodlně uchopit oběma rukama. To ale vlastně není třeba, protože díky nízké váze je snadno přenosný. V malé kabele, kterou dostanete v ceně, si hlavu po zkoušce nebo koncertě můžete vzít klidně s sebou do putyky, při zhruba pěti kilech hmotnosti a rozměrech cca 36 x 16 x 15 cm se budete muset starat jen o to, abyste ji tam nenechali.

Na zadní straně šasi se píše „Designed and Engineered in Germany“, pouze papírový obal prozrazuje, že konečná montáž, probíhá „tradičně“ v Číně. Nic ale nenasvědčuje tomu, že by v tom měl být problém, naopak potěší, že zřejmě hlavně díky tomu je TubeMeister schopen konkurovat svým podobně koncipovaným protivníkům srovnatelnou cenou.

Solidní výbavička

Možnosti tohoto „lampového mistra“ jsou docela zajímavé. Nabízí dva kanály Clean (čistý) a Lead (sólový). Na předním panelu jsou za vstupním jackem (na panelu vpravo) dvakrát potenciometry Gain a Master, zvlášť pro kanál Clean a Lead. Mezi nimi jsou tlačítka pro přepnutí kanálů (Channel Select) a Boost, který zvýší zesílení Lead kanálu, takže díky němu máte k dispozici tři odlišné zvuky. Potom následuje klasická trojice pasivních korekcí – Bass, Middle a Treble. Jsou sdílené pro oba kanály, což je ale u těchto kompaktních aparátů prakticky samozřejmé. Následují ještě vypínače Standby a Power. Pár dobrých vychytávek ale nabízí hlavně zadní panel. Je tady sériová efektová smyčka zařazená za potenciometry Master – sice bez nastavení citlivosti či mixu, to ale obvykle stačí nastavit přímo na efektu. Je tu i jack pro připojení dvouspínačového footswitchu (výrobce nabízí FS-2, není ovšem v ceně), se kterým můžete přepínat kanály a aktivovat Boost. Jeho připojením zároveň vyřadíte z provozu tlačítka na předním panelu. Pro připojení reproboxu je tu jen jediný výstupní jack pro připojení zátěže o impedanci 8 až 16 ohmů.

Pýchou TubeMeistera je ovšem zejména Red Box, který prostřednictvím symetrického XLR výstupu nabízí možnost přímého připojení do mixu či zvukové karty zejména pro nahrávání. Poskytuje frekvenčně upravený signál o linkové úrovni, který by měl simulovat zvuk sejmutý mikrofonom z reálného reproboxu. Ovšem princip je čistě analogový. Pak je zde přepínač Power Soak, který umožňuje snižovat výstupní výkon koncového stupně. V základní poloze dává zesilovač s Masterem vytočeným na maximum plných 18 wattů, můžete jej však „shodit“ na 5 W nebo jen 1 W. Pak můžete hrát třeba v obýváku při rozumné hlasitosti a přitom si vychutnávat tón vybuzených koncových lamp EL84. K tomu přepínač nabízí ještě čtvrtou polohu Mute – můžete tak hnát lampový zvuk přímo do mixu či zvukovky s odposlechem přes monitory či sluchátka bez toho, abyste museli připojovat zátěž a poslouchat řvoucí kytarový reprobox.

Samostatnou kapitolou je speciální obvod TSC (Tube Safety Control), který slouží k optimalizaci biasu koncových lamp a výrazně usnadňuje jejich výměnu. Navíc monitoruje jejich funkčnost během používání. Na zadním panelu jsou uprostřed umístěny dvě LED, které indikují bezproblémový provoz elektronek EL84 či jejich případné podpětí či přepětí, které je důsledkem odpojené anodové pojistky nebo vadné lampy. Navíc pokud TSC odhalí přepětí u jedné lampy, tu druhou vyřadí z provozu, takže se stará i o bezpečnější provoz.

Na blížícím se NAMM Show 2012 doplní Hughes&Kettner 18wattovou hlavu ještě 5wattovou verzi TubeMeister 5 s boxem osazeným 10palcovým reproduktorem.

Bias nastavuje obvod TSC automaticky, navíc však umožňuje kontrolovat, jak dobře se k sobě hodí dvě osazené koncové lampy – po zapnutí zesilovače jen zasunete trsátko do malé škvíry vedle indikačních LED a ty začnou blikat. Jestliže bliknou čtyřikrát a méně, hodí se k sobě koncové elektronky velmi dobře, pokud naopak vícekrát, moc se k sobě do páru nehodí (zesilovač bude dál bez problémů fungovat, z hlediska kvality tónu je však lepší najít k sobě se hodící pár). Jinak řečeno: TubeMeister vám v podstatě umožňuje, abyste si elektronky takřka jako „napárovali“ sami. Je to praktické hlavně pro ty, kdo doma mají větší počet EL84, které takto můžete využít. Jinak ale asi bude tak jako tak lepší nakupovat lampy rovnou v párech. Potenciometry mají příjemně tuhý chod a jeví se odolné, pouze spínače pro přepínání kanálů a boostu působí trochu laciněji. Celkově ale – byť malý rozměr – působí TubeMeister velmi robustně a profesionálně, už na první pohled nejde o žádnou hračku. Teď už ho zbývá jen zapnout a přesvědčit se, zda udělá podobný dojem také po zvukové stránce.

Mistr zvuku

TubeMeister nabízí v rámci dvou kanálů a celkem tří zvukových režimů širokou škálu skvělých barev a tónů, otázkou je jen, co konkrétně hledáte vy sami... Začnete-li prvním kanálem, ocitnete se doslova v ráji čistých zvuků. Hlava nabízí celou škálu křišťálově čistých barev s krystalickými a krásně zvonivými výškami a jasnými presencemi. Teplý lampový zvuk jim dodává patřičnou hloubku a dá se říct fenderovské kvality. Korekčně jsou možnosti nastavení velmi pestré a k dispozici je tolik výšek i basů, máte tu celou škálu barev ve stylu SRV, U2 či country.

Na konci rozsahu Gainu už zvuk začíná být trochu nakopnutý či nakreslený (to záleží na síle snímačů). Oproti hlavám s vyššími výkony bude zvuk vždy trochu zakulacenější a ne tak „tvrdý“ v ataku, jako třeba u 100W konce a samozřejmě se konec začíná „lámat“ trochu dříve, avšak i při vyšších hlasitostech můžete dosáhnout na pěkně čisté tóny – alespoň do 3/4 rozsahu Masteru lze pracovat s opravdu čistým zvukem. Skvěle se tu uplatní i práce s hlasitostí kytary. V oblasti čistých je TubeMeister mezi zesilovači srovnatelné třídy – jak cenově, tak výkonnostně – podle toho, co jsem dosud slyšel, takřka bezkonkurenční. Přepnutím na Lead kanál se dostanete do vod klasického crunchu s nižší až střední úrovní zkreslení. TubeMeister produkuje krásně plný, „nadrajvovaný“ zvuk marshallovského střihu pro blues i rock, ideální

pro rytmické hraní i bluesová sóla. Experimentováním s účinnými korekcemi můžete získat úderný crunch ve stylu AC/DC, divoké hendrixovské zkreslení nebo zvuk elektrického boogie ve stylu ZZ Top, kteří zesilovače a komba malých výkonů svého času proslavili. Velký vliv na tón má skvěle naladěný ovladač středů a opět se dá dobře pracovat i s hlasitostí na nástroji.

Stiskem tlačítka Boost se z TubeMeistera 18 stane moderní high-gainová mašina. Nejenže se přitom zvýší zkreslení, ale zároveň se trochu posune barva tónu. Dojde k posílení hlavně v oblasti vyšších středů či presencí a zvuk je agresivnější a ostřejší, plný krásných jiskřivých harmonických, který lze „stylem“ přirovnat k Mesa Boogie. Díky účinným korekcím (opět i s velice účinnými středů) můžete najít ostré a syrové metalové zvuky i sametově kulaté a zpěvné sólové polohy. Jde o jeden z mála zesilovačů této třídy, u nějž ani oko metalistovo nezůstane suché.

Celkově vzato tady žádný kanál či režim není jen do počtu a hlava nabízí opravdu skvělé zvukové možnosti. Samotné korekce, ačkoliv jsou sdílené pro oba kanály, jsou pro každý ze tří módů naladěny trochu odlišně s ohledem na styl, ve kterém se ten který zvuk pohybuje. Zvlášť u zkreslených zvuků je tu ale patrná zásadní vlastnost: zatímco většina těchto nízkowattážních zesilovačů má ve výsledku spíše středový zvuk, který se hodí spíše do rockových vod, TubeMeister nabízí krásně plné a otevřené, dá se dokonce říct mohutné basy. Přesto zvuk zůstává pevný, soudržný a konkrétní.

vize, kupte si raději tranzistorový ministack nebo jinou hračku, s tímhle německým „tančákem“ ji neuslyšíte, ani když 17 wattů výkonu odsajete Power Soakem.

S Red Boxem je TubeMeister velmi dobře připravený i pro recording. Při mých pokusech si zachoval své kvality a z monitorů to hrálo velmi dobře. Zvuk z direct výstupu je zjevně ostřejší, než to, co dostanete z mikrofónu, musíte s tím proto počítat při nastavení korekcí. Připomíná nahrubo nasnímaný, neupravený zvuk, jaký můžete někdy slyšet v monitorech ve studiu. V mixu by si ovšem vše mělo sednout. Rozhodně se jedná o jednu z nejlepších, léty prověřených technologií tohoto typu – alespoň z těch, s jakými se můžete setkat v kytarových zesilovačích, aby zvýšily jejich užitnou hodnotu (tj. pomůžeme některé profesionální alternativy určené ryze pro recording). Špatné nemusí být ani zkombinovat zvuk z direct výstupu a z mikrofónu v samostatných stopách a smíchat je.

Slovo na konec

Stručně řečeno, u mě má TubeMeister plný počet bodů a marně přemýšlím, co by se mu dalo vytknout. Za přívětivou cenu dostáváte skvělý zvuk i zpracování, velmi solidní výkon a výbornou funkční výbavu. Hughes&Kettner do kompaktního šasi vložil zkušenosti a know-how z dlouholetého vývoje na poli lampového zvuku, které dnes oceňují takoví hráči jako Alex Lifeson z Rush, Allan Holdsworth nebo Tony MacAlpine. Možná neoslní ty, kdo se orientují na čistě vintage zvuky a nebude jim vyhovovat celkově spíše modernější vyznění přitomné v mnoha polohách, hlavně při vyšším sólovém zkreslení. Každopádně v kategorii kompaktních hlav postavených na lampách EL84 s výkonem v rozmezí 15 až 25 wattů jde dle mého rozhodně o jeden z nejzdařilejších a také tónově nejpestřejších a nejuniverzálnějších kytarových zesilovačů.

Záleží už jen na připojeném reproboxu. Při testování jsem měl k dispozici kytarový box s jedním 12palcovým preproduktorem Eminence (Texas Heat) s basreflexem, díky kterému je schopný vyvinout patřičný tlak. S ním zesilovač produkoval alespoň v místnosti velikosti obýváku či zkušebny patřičně hutné basy i jiskřivé, krásně konkrétní výšky na čistém i zkresleném kanálu. Když to reproduktor zvládne, dalo by se říct, že hlava poskytuje výšky doslova v hi-fi kvalitě, je to určitý trademark „kettnerovského“ zvuku. TubeMeister však dokáže slušně rozpumpovat také box 4x12“, i když k němu si tuto hlavu koupí asi málokdo. Není to zkrátka žádné chrastítko. U některých reproduktorů (typicky některé Celestiony v bednách 4x12“), které samy produkují určité zkreslení výšek, může dojít k tomu, že začnou být tyto frekvence, jsou-li korekcemi zvýrazněny, až trochu nepřijemné a skřípavé – pak je třeba je trošku oříznout na ovládacím panelu.

Ačkoliv tu zazněla různá přirovnání ke slavným jménům, má Hughes&Kettner svůj zvuk. Je tam určitá konkrétnost, preciznost a také důraznost vlastní tímto německým zesilovačům. Pokud se oprostíte od toho, co byste chtěli, aby zesilovač připomínal, zjistíte, že i v tomto malém šasi se skrývají možnosti, které charakterem či strukturou evokují zvuk, který možná znáte třeba z vlajkové lodi výrobce, TriAmpu.

Tomu se tato miniatura na jedné straně ve svých možnostech vyrovnat pochopitelně nemůže, ale na druhé straně nabídně i něco unikátního. Konkrétně koncové elektronky EL84 mají svůj nezaměnitelný zvuk, který TubeMeisteru dává jedinečnou tvář. Právě ony definovaly zpěvný, zvonivý tón legendárních Voxů a tyto kvality jsou schopny přenést i sem. A dostanete se k nim jen citlivým nastavením. Master je nejlepší nastavit zhruba do 3/4 hlasitosti, abyste konec pořádně vybudili, ale zároveň si zachoval potřebnou konkrétnost. Pak už stačí pozvolna přidávat gain tak, aby se zvuk trochu nakopnul a ro-

zezpíval, ale ne příliš, aby stále zůstal čitelný. Ačkoliv se to s 18 wattů nezdá, zesilovač je například ve středně velké zkušebně či v obýváku docela brutálně hlasitý (jistě za to mohou i velmi poctivě dimenzovaná trať). Výkon můžete srazit na pět či jeden watt a koncový stupeň tak více vybudit, abyste dosáhli vyšší komprese a zpěvnosti zvuku, aniž by TubeMeister řval na celé kolo. Ale pozor! K mému překvapení ani při ome-

- **Distributor:** Music Data
Sokolovská 250, 594 01
Velké Meziříčí
Tel.: 566-521-370
info@musicdata.cz, www.musicdata.cz
- **Doporučená cena:** 12 990,- Kč
- **www.hughes-and-kettner.com**
- **Autor recenze:** Ronald Hackermann

zení na 1 watt se nedalo mluvit o tom, že by se z hlavy stal nějaký poklidný beránek. I tak jsem měl docela problém nastavit si doma v obýváku hlasitost, která by nerušila další obyvatele. Zmiňuji to i proto, že coby klasický „lampáč“ trpí TubeMeister tradičním neduhem, že totiž pokud si hlasitost nastavíte na stupnici od 1 do 10 na hodnotu 1-3, tak to zkrátka nebude hrát dobře, musíte trochu přitlačit. Pokud chcete preludovat v tele-

